

Gelu Neamțu. Autorul subliniază rolul lui George Barițiu, care prin articolele publicate în foile sale de la Brașov, "Gazeta de Transilvania" și "Foale pentru minte, inimă și literatură", a pregătit revoluția românilor din Transilvania.

În cadrul capitolului "Religie și societate", consemnăm valoroasele contribuții ale istoricilor E. Dörner, Al. Duțu, Ț. Câmpeanu, A. Răduțiu, Iacob Mârza, J. Niessen, Sorina Bolovan și I. Bolovan, Gh. Iancu, care prin articolele lor oferă cititorilor, date inedite sau noi puncte de vedere în ce privește interpretarea evenimentelor și a faptelor istorice abordate.

Capitolul "Civilizație rurală, civilizație urbană", se evidențiază prin studiile lui P. Binder, P. Niedermaier, E. Gluck, L. Gyemant, C. Crăciun, Papp Klara (Debrecen, Ungaria), J. Maszu (Debrecen, Ungaria), Liliana Popa, referitoare la orașul medieval, raportul dintre sat și oraș, cercetarea relațiilor agrare, reprezentarea orașului în pictură, etc.

Urmărind sumarul revistei se remarcă înaltă ținută științifică, revista deschizându-și coloanele tuturor specialiștilor, fără discriminare, respectând criteriul calității științifice a contribuției lor. În același timp își găsesc locul în paginile revistei, colaborările unor specialiști din afara țării, acest volum publicând studiile lui James Niessen (S.U.A.), Papp Klara și Maszu Jancs (Universitatea din Debrecen, Ungaria).

Racordată la marile tendințe istorice actuale, prin colaborarea unor condeie recunoscute, revista se va constitui într-un deschizător de drum în noua istoriografie românească.

Ioachim Lazăr

Pentru libertate și unitate națională. Documente hunedorene. 1848 - 1920. Volum întocmit de Ion Frățilă, Mihai Cerghedeau, Vasile Ionaș, Dumitru Barna, Viorel Vânătoru, București, 1990, 440 p.

Volumul "Pentru libertate și unitate națională", rod al trudei colectivului de arhiviști de la Filiala arhivelor statului Deva, compus din Ion Frățilă, Mihai Cerghedeau, Vasile Ionaș, Dumitru Barna și Viorel Vânătoru, înmănunchiază documente referitoare la istoria județului Hunedoara, emise între anii 1848 -1920. Sunt cuprinse aici un număr de 231 documente, editate și inedite, păstrate atât în fondul Arhivelor statului Deva cât și în colecțiile altor instituții de profil din țară.

În "Cuvântul înainte", reputatul profesor universitar, Pompiliu Teodor, apreciază eforturile depuse de autorii volumului, care "au inițiat o vastă anchetă arhivistică, sondând fondurile și colecțiile arhivistice și încercând să valorifice informațiile care puteau să întregască imaginea istoriografiei de până acum" (p.4).

Un extins "Studiu introductiv" (p. 7-40), semnat de Ion Frățilă, prezintă celor interesați, specialiști sau marelui public, intențiile autorilor de a face ca lucrarea să se constituie "o sinteză a unela dintre cele mai frământate perioade a istoriei moderne a teritoriului hunedorean..." (p. 7). În continuare autorul face o radiografie a perioadei

dintre anii 1848 - 1920, insistând, cu precădere, asupra momentului revoluției de la 1848, perioadei liberale, instaurării dualismului austro-ungar cu urmările sale dezastruoase pentru români, Memorandului și încheind cu revoluția din toamna anului 1918, care a încununat Marea Unire de la 1 Decembrie 1918.

În cadrul marilor momente enumerate, hunedoreni și-au adus o contribuție meritorie. Informațiile de natură istorică pe care le conțin piesele documentare incluse în volum reflectă procesele istorice importante, desfășurate în Transilvania între anii 1848 - 1920 și în care locuitorii meleagurilor hunedorene sunt implicați pe deplin.

Documentele reflectă puternica solidaritate românească pentru a rezista în fața ofensivei de deznaționalizare prin învățământ și cultura provocată de guvernele maghiare în perioada dualismului austro-ungar. Deși tributar canoanelor istoriografiei de până la evenimentele din 1989 mai ales în ce privește nuanțele de interpretare a unor fapte istorice, volumul constituie un valoros instrument de lucru pentru specialiști. El constituie în același timp nu numai un argument asupra seriozității muncii depuse de către autori, ci și o valoroasă contribuție la dezvoltarea istoriografiei românești. Respectând principiile moderne de editare a documentelor istorice, volumul este prevăzut cu o listă a documentelor conținând rezumatul acestora și un index de nume și localități, ceea ce permite o orientare mai rapidă a cercetătorului către problematica ce-l interesează. Documentele în limbile germană și maghiară sunt însoțite de traduceri, ușurând accesul specialiștilor și a publicului larg la descifrarea conținutului lor. În final, volumul reproduce prin fotocopii documente și personalități hunedorene legate de evenimentele istorice desfășurate pe aceste meleaguri între 1848 - 1920.

Prezentul volum sporește considerabil informația pentru cunoașterea perioadei cuprinse între revoluția de la 1848 și 1920 și este un instrument de lucru indispensabil cercetătorului istoriei meleagurilor hunedorene, fapt pentru care colectivul de arhiviști deveni merită felicitări călduroase.

Ioachim Lazăr

Ion Dumitru-Snagov, România În diplomația Vaticanului, 1939-1944, Editura Garamond, București, 1991, 237 p.

Lucrarea "La Romania nella diplomazia Vaticana, 1939-1944", vedea lumina tiparului în anul 1987 la Edice Pontificia Università Gregoriana din Roma, însumând 169 pagini. Au trecut câțiva ani până să apară și în limba română, editura bucureșteană Garamond asumându-și această sarcină, în anul 1991. Varianta românească a lucrării purtând titlul "România în diplomația Vaticanului", 1939 - 1944, prezintă cititorilor români, pe parcursul a 237 pagini, probleme ce n-au mai fost supuse atenției publice dinainte de anul 1948, când România a rupt relațiile diplomatice cu Vaticanul.

Apelând la colecții de documente inedite (din Arhivele Abației "Prea Sfântă Fecioară Maria", Einsiedeln-Elveția, a Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București - România, a Arhivei Centrale a Ordinului Fraților Minori-Conventuali-Roma, a celei